

De Rijkskas

een initiatief van:

Karen Gamester
Diana Wind
Roos Suring

onder de paraplu van:

Wetering Verbetering

met steun van:

InnovatieNetwerk

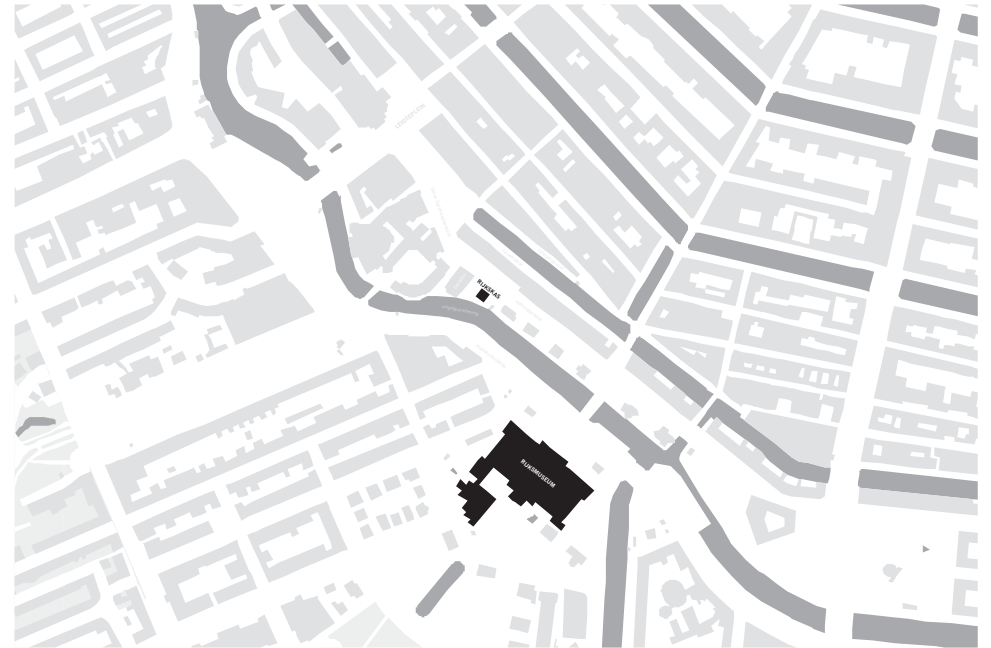
concept ontwikkeling:

KELSEY'S o.o.m. bv
space&matter

ontwerp:

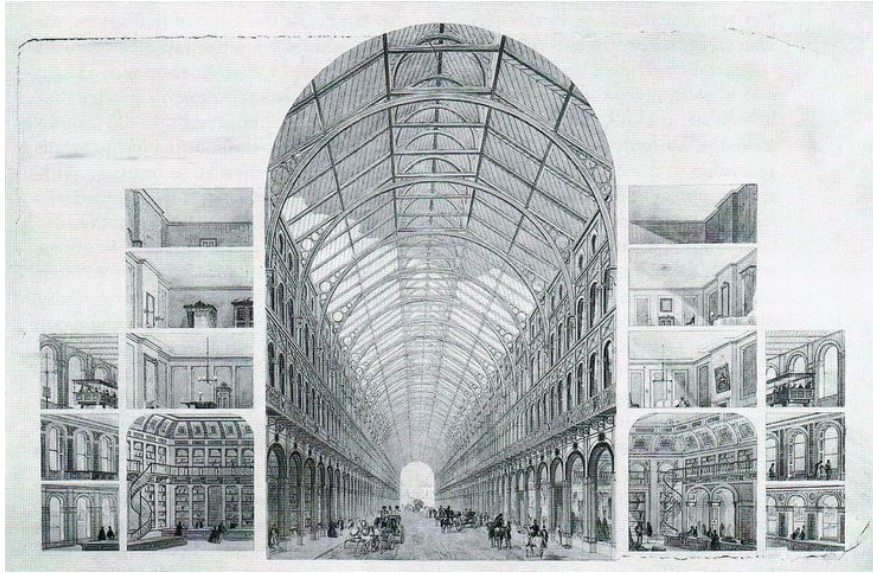
space&matter

Locatie

Inspiratie

Crystal Palace, London, Joseph Paxton

Bus shelter, Russia, unknown architect

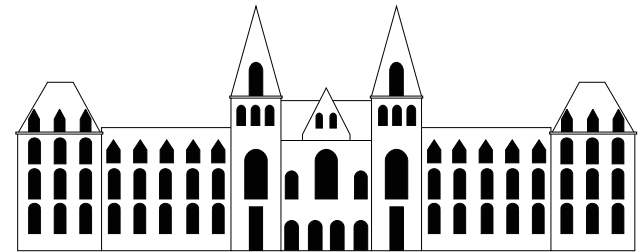

Rijksmuseum, Amsterdam, Pierre Cuypers

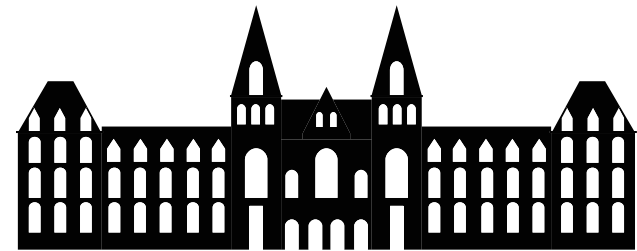

Anish Kapoor

Ontwerp

Rijksmuseum

Rijkskas

De Rijkskas, een cadeautje voor de stad

De Rijkskas, een uniek concept dat het Rijksmuseum en de stad Amsterdam de mogelijkheid biedt zich culinair, kunsthistorisch, educatief, architectonisch en technologisch te onderscheiden. De Rijkskas is meer dan alleen een icoon die de omgeving verfraait. De bezoeker wordt in de kas verrast met levende geschiedenis en cultureel eetbaar erfgoed. De Rijkskas is de etalage van Amsterdam om haar visie over stadslandbouw en gezonde voeding uit te dragen.

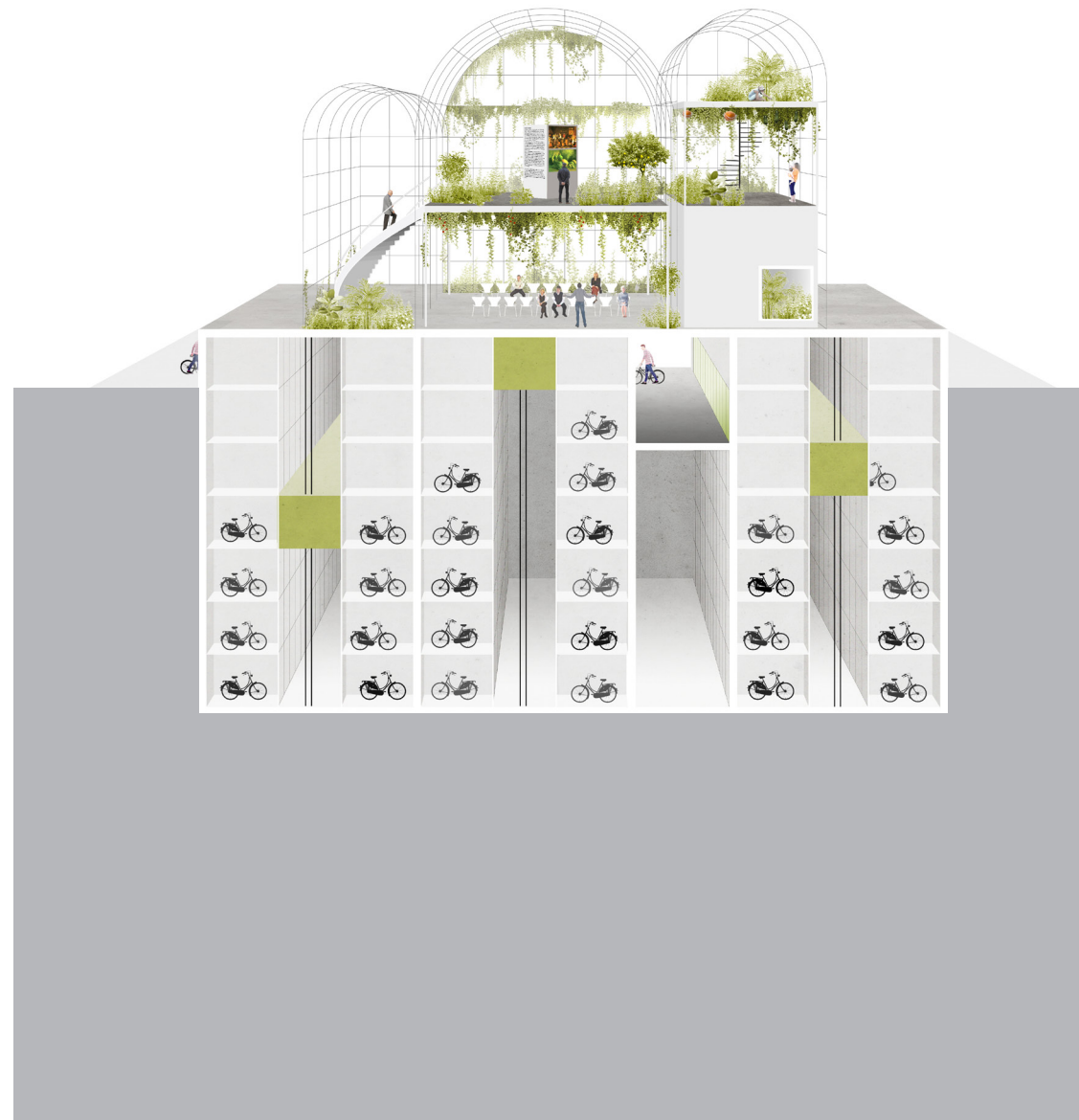
Op de Weteringschans, ingeklemd tussen monumentale panden, ligt al heel lang een nimmer bebouwd terrein. Een terrein dat in een vorig leven ooit een plantsoentje was, met prachtige doorzichten naar de Singelgracht en het Rijksmuseum. Een stukje Amsterdam in hartje centrum met een rumoerig verleden en een onzekere toekomst. Deze onzekere toekomst heeft enkele bewoners uitgedaagd om zelf met een leefbare invulling te komen: De Rijkskas.

De Rijkskas is een uniek plan dat de stad, haar bewoners en bezoekers, jong en oud, een nieuwe ervaring biedt. Waar kruisbestuivingen tussen kunst, cultuurhistorie, techniek, stadslandbouw en educatie worden gerealiseerd. Een plek waar bezoekers kunnen ontdekken hoe verloren gewassen groeien en smaken en kunst eet- en tastbaar wordt gemaakt. Een plek waar kennis wordt uitgewisseld en verhalen worden verteld over vergeten groenten en gewassen van weleer. Een inspirerende plek waar mensen nieuwsgierig worden gemaakt naar technische innovatie en voedselproductie.

Onder het glazen dak van De Rijkskas worden historische gewassen geteeld die op kunstwerken in het Rijksmuseum staan afgebeeld. Deze gewassen worden verwerkt in het menu van het nieuwe museumrestaurant. De verdieping hieronder biedt ruimte voor een auditorium voor lezingen over kunst, stadslandbouw, voedsel en innovatie. Daarnaast is er ook ruimte voor een culturele en educatieve opvang voor kinderen waar zij spelenderwijs kennis kunnen maken met gezond voedsel.

De bezoekers die per fiets komen kunnen deze in de ondergrondse stalling plaatsen. In deze stalling zal tevens een aantal plaatsen gereserveerd zijn voor buurtbewoners. Hiermee wordt meteen een leefbaarheidsprobleem in de buurt opgelost. De tuin met vruchtdragende bomen rondom de kas vormt een groen rustpunt voor de buurt.

De ronde raampartijen van het Rijksmuseum vormen de inspiratie voor de vormgeving van de transparante Rijkskas. Belangrijke zichtlijnen zijn in het ontwerp gerespecteerd en de bouwhoogte van de kas is hierop afgestemd.

De USP's

Nieuwe culturele bestemming
.
Internationale aantrekkingskracht
.
Innovatieve teelt historische gewassen
.
Vertellingen over eetbaar erfgoed en kunst
.
Verwerking oogst in nieuw restaurant Rijksmuseum
.
Groen en educatief centrum
.
Workshops, bijeenkomsten, lezingen
.
Stadslandbouw in hartje stad

Visitekaartje Nederlandse glastuinbouw
.
Moderne fietsenstalling
.
Kwaliteitsimpuls Leidsebuurt
.
Groen rustpunt voor de buurt
.
Overlastvrije bestemming
.
Opmaat Groene Loper
.
Aansluiting Spiegelkwartier
.
Versterkt groen en innovatief imago Metropool Amsterdam

Boegbeeld gezonde voeding

- genereert interesse in gezond eten, teelt en groeiprocessen
- biedt ruimte educatieve programma's bijv. i.s.m. Rijksmuseum
- past in beleid Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht

Flagship stadslandbouw en innovatieve glastuinbouw

- toont hypermoderne teeltsystemen glastuinbouw (bijv. luchtteelt)
- toont expertise hoogwaardige gewassenteelt
- brengt stadslandbouw écht in hartje stad

Nieuwe hoogwaardige culturele bestemming

- museum historische gewassen (lezingen/workshops/rondleidingen)
- eetbaar erfgoed aan de hand van schilderijen Rijksmuseum verteld
- maakt kunst en vergeten gewassen zichtbaar en toegankelijk

Oplossing voor deel fietsparkeerprobleem

- goed alternatief voor pontons Zieseniskade
- korte bouwtijd, geen tijdelijke voorzieningen, nauwelijks overlast
- speelt in op toenemende vraag naar parkeerplekken

Mogelijkheden voor het vervolg

Een concrete ontwikkelingskans voor De Rijkskas is de combinatie met een ondergrondse automatische fietsenstalling. De noodzaak tot reconstructie van het Leidseplein en de behoefte aan grote aantallen fietsparkeerplekken zijn door de gemeente vertaald in een majeur project dat een omvangrijke investering vergt en een lange bouwperiode met zich mee brengt. Het totaal van kapitaalslasten, exploitatielasten en handhavingskosten (m.n. verwijderen foutgeparkeerde fietsen) is aanzienlijk. Omdat het fietsparkeren gratis is staan daar geen commerciële opbrengsten tegenover.

Uit eerste berekeningen aan een ondergrondse fietsenstalling volgens het automatische systeem van FeetzDock, blijkt dat deze oplossing per fiets significant goedkoper kan zijn t.o.v. de overall kosten van de gemeentelijke ondergrondse stalling gepland onder het Kleine-Gartmanplantsoen. Deze kostenbesparing zou mede aangewend kunnen worden voor het haalbaar maken van De Rijkskas. Een werkbare constructie kan de ontwikkeling van De Rijkskas plus ondergrondse stalling, volgens het FeetzDock systeem, door een ontwikkelende partij zijn, op basis van een afname overeenkomst voor b.v. 700 – 1.000 fietsparkeerplekken. Een en ander is mede afhankelijk van het maximaal aantal ondergrondse lagen dat ter plekke nog economisch rendabel kan worden aangelegd.

De Rijkskas zelf treft in de ondergrondse stalling als het ware een ideale “fundering” aan. Zowel letterlijk constructietechnisch, als figuurlijk doordat er ook fietsparkeerplekken beschikbaar zijn voor bezoekers van de kas en bewoners uit de buurt die daar prijs op stellen, bijvoorbeeld vanwege te weinig eigen ruimte. De kosten van de bouw van De Rijkskas, nu zonder fundering, kunnen in evenwicht gebracht worden met huuropbrengsten die door de beoogde functies als groen educatief centrum, stadslandbouw, verticaal telen van historische gewassen voor restaurants, workshops en lezingen, ontvangst van schoolklassen, vergaderfaciliteit etc. kunnen worden opgebracht. Deze en andere mogelijke ontwikkelingsrichtingen zullen met de gemeente worden overlegd.

De Rijkskas wordt omarmd door

Rijksmuseum

Slow Food

InnovatieNetwerk

Priva

Amsterdam Economic Board

Platform Eetbaar Amsterdam

De Gezonde Stad

Stipo

ANMEC

Aidenvironment

Business for Bees

Youth Food Movement

VU Hortus

Vrienden VU Hortus

Talkinfood

Groene Ruimte

GrownDownTown

Wetering Verbetering

space&matter

